

Fotó: Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Miként lehet a könyvtár élményekkel teli

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) és az Informatikai és Könyvtári Szövetség (IKSZ) által, a fiatal magyar könyvtárosok munkájának elismerésére alapított Az év fiatal könyvtárosa díjat 2024-ben **Szirákiné dr. Kovács Györgyi**, a szolnoki Versegly Ferenc Könyvtár munkatársa vehette át. Az MKE 55. Vándorgyűlésén hagyományteremtő szándékkal megalakult az Év Fiatal Könyvtárosa Szekció, melynek keretében a díjazott is bemutathatta pályaművét.

„Mindig is tudtam, hogy az irodalommal és a könyvekkel szeretnék foglalkozni”

Informatikus könyvtárosként, illetve magyar–angol szakos tanárként szerzett diplomákat, majd irodalomtudományokból doktorált. Mi volt az, ami végül a könyvtár felé vitte pályáját?

Az egyetemi éveim alatt rendszeresen látogattam a kari és az egyetemi könyvtárat, valamint a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár több fiókkönyvtárát is. Az Eötvös Collegiumban laktam, és az volt a szerencsém, hogy a collegium épületében két könyvtár is működik, az egyiknek könyvtár szakos hallgatóként én voltam néhány évig a könyvtárosa. Azt mindig is tudtam, hogy az irodalommal és a könyvekkel szeretnék foglalkozni, de amikor magyartanárnak tanultam, láttam, hogy mekkora terhelés van a tanárokon.

Könyvtárosként ugyanúgy tudok irodalomtanítással foglalkozni, viszont van időm egy foglalkozást részletesebben kidolgozni, nem kell heti több mint húsz órára felkészülnöm. Emellett tanár szakosként is azt tapasztaltam, hogy nem szívesen állok ki az osztály elé, hogy előadjam a tananyagot, sokkal szívesebben tervezek interaktív és játékos órát, és erre a könyvtárban bőven van lehetőség.

Az év fiatal könyvtárosa címre benyújtott pályázatában könyvtár-

használatot támogató programokról ír. Miért lehetnek ezek fontosak ma egy könyvtárban?

A Versegly Ferenc Könyvtár kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a fiatalokat bevonzza a könyvtárba. Ha valaki gyerekként megszokja, hogy rendszeresen jár könyvtárba, és tudja, hogyan kell kölcsönözni, és milyen más szolgáltatásokat tud igénybe venni, akkor később felnőttként is nagyobb valószínűséggel tér vissza. A foglalkozásaim játékos formában tanítanak könyvtárhasználatot. A szabadulósobáimban az egyik nyom gyakran egy könyv jelzete, és mivel meg kell találniuk a könyvet, így közvetve azt is gyakorolják, hogyan kell a polcon jelzet alapján keresni.

Amikor kötelező olvasmányokhoz terveztem szabadulósobákat, odafigyeltem arra, hogy mindegyik szabadulósobában legyen valamilyen élményelem. Mivel a hosszú kötelező olvasmányok oktatása gyakran kihívás, és nehéz elérni, hogy a diákok elolvasják a teljes művet, ezért a foglalkozásokban a popkultúrához igyekeztem közelíteni őket. A szabadulósoba műfajának sajátossága, hogy a résztvevők belekerülnek egy fiktív szituációba, és egy óra alatt kell valamilyen feladatot teljesíteniük. Ezt a szituációt mindig

a kötelező olvasmány világából vettem. Az Egri csillagok szoba azzal kezdődik, hogy feketére festett hungarocellgömbből készített „vasbéklyót” teszünk a diákok lábára, és azt mondjuk nekik, hogy Jumurdsák fogságába estek, és ha nem szabadulnak ki egy óra alatt, akkor el fogja őket vinni janicsárnak. Az Isteni színjáték szabadulószozában a diákok Dantét követve bemennek a Pokolba, és onnan kell kijutniuk. Ezeknek a foglalkozások az előnyét én elsősorban abban látom, hogy élményként adják át a kötelező olvasmány tartalmát. Manapság egyre népszerűbb az oktatásban az élménypedagógia, én is ilyen elemeket szerettem volna beépíteni a szabadulószozába.

Beszélne röviden azokról az újításokról, amelyeket mostani munkája során eddig elért?

A pályázatban három dolgot mutattam be, amiket én kezdeményeztem és szerveztem meg a könyvtárban. Az első az Arcanum-adatbázisra épülő krimijáték. Mielőtt munkába álltam a könyvtárban, éveken keresztül az Ifjúsági részleg rendszeres látogatója voltam. Agatha Christie Kör néven újjáalakítottam az ott működő Krimi Kör, általában havonta egy alkalmat tartottam. Ilyenkor az Arcanum-adatbázisból kerestem egy érdekes bűnügyet, utána olvastam egy kicsit az adatbázisban, összeírtam az ügy szereplőit, a gyanúsítottakat és a szemtanúkat, és szerepleírásokat készítettem hozzájuk. A szerepeket meghirdettem a Facebook-csoportban, és lehetett rájuk jelentkezni. Aznap berendeztük a bűntény helyszínét, aki kapott szerepet, azt játszotta el, a többiek nyomoztak. A nyomozás során meg lehetett vizsgálni a bűntény helyszínét, ki lehetett hallgatni a gyanúsítottakat, és az Arcanumban is rá lehetett keresni az ügyre. Az ötletet ehhez Az én könyvtáram projekt egyik mintaprogramja, a Mágns Elza-gyilkosság adta, de a

mi foglalkozásaink sokkal közelebb állnak a szerepjátékhöz. Most már nem tartok rendszeresen ilyen alkalmat, de néha kérdezzük az ifik, hogy mikor lesz legközelebb, és olyankor megszervezem. Utoljára áprilisban volt, ősszel megint lesz valószínűleg. A másik újításom a kötelező olvasmányokra épülő szabadulószoza. A szabadulószozákat néhány éve jelentek meg a könyvtárakban, és előnyük, hogy szinte bármilyen témában lehet tervezni őket. Két éve jeleztem a könyvtárban a csoportvezetőmnek, hogy szívesen terveznék szabadulószozát kötelező olvasmányokhoz. A könyvtár ezt az ötletet nyújtotta be az NKA innovációs pályázatára abban az évben, és meg is nyerte, ezért a megvalósításhoz pályázati támogatásunk is volt. A megvalósítás során együtt dolgoztam a Gyermekkönyvtár vezetőjével, Munkácsiné Szabó Katalinnal és az Ifjúsági részleg könyvtárosaival, Cserfalvi Katalinnal és Szabó Péterrel, és a tapasztalatok alapján közösen alakítottuk a foglalkozásokat. Akkor négy szabadulószozát terveztem, általános iskolásoknak az Egri csillagokhoz és a Toldihoz, középiskolásoknak az Isteni színjátékhoz és a Toldi estéjéhez. Azóta már elkészült a Szent Péter esernyője és a Rómeó és Júlia szabadulószoza is. Az interaktív regények közös olvasását tavaly ősszel kezdtem el a könyvtár Ifjúsági részlegén. Az interaktív regények főleg angol nyelven íródnak (angolul interactive fictionnek nevezik és IF-nek rövidítik őket), Magyarországon egyelőre kevésbé ismertek. Az a lényegük, hogy egy rövid szakasz után az olvasót választás elé állítják, és

„Könyvtárosként az a célom, hogy megmutassam az olvasóknak, hogy mennyi lehetőség van a könyvtárban, amelyeket érdemes kihasználni”

az olvasó döntése alapján folytatódik a történet. Egy interaktív regénynek több lehetséges befejezése is van. Az interneten rengeteg interaktív regény érhető el. A közös olvasás során kivetítem a regény szövegét, az egyes szakaszokat lefordítom magyarra, és utána közösen megbeszéljük, hogy melyik választási lehetőségre kattintsak. Két Mikszáth-novellát is

feldolgoztam így.

Mennyire fogékonyak a fiatalok az említett foglalkozásokra? Milyen hatása van ezeknek a könyvtárhasználatban?

Nagyon sok pozitív visszajelzést kapunk a foglalkozásokra. Ezek és a könyvtárban működő klubok folyamatosan csalogatják a fiatalokat a könyvtárba, és egy nagyon jó közösség alakult ki az Ifjúsági részlegén. Ahogy mondtam is korábban, bár hivatalosan már nem működik az Agatha Christie Kör, de az ifik rendszeresen érdeklődnek, hogy mikor lesz legközelebb krimi. A szabadulószozákból is azért készítettem újakat, mert volt rá igény. Az interaktív regények közös olvasásakor jó látni, mennyire beleélik magukat a történetbe, ilyenkor mindenki jól szórakozik.

Van esetleg olyan további program, amelyet az említettek közé emelne majd a jövőben, amely szintén tartalmaz innovatív elemeket?

Idén év elején a Felnőttolvasó-szolgálatba kerültem, és most azon dolgozom, hogyan tudnék felnőtteknek is valamilyen hasonló, élményszerű szolgáltatást kitalálni. Egyelőre a könyvtár adatbázisaihoz készítettem játékokat, és fantasyolvasási kihívást szerveztem. A jövőben szeretnék a gyilkos vacsorához hasonló krimijátékot szervezni felnőtteknek.

Miként fogalmazná meg saját szakmai hitvallását könyvtárosként?

Könyvtárosként az a célom, hogy megmutassam az olvasóknak, hogy mennyi lehetőség van a könyvtárban, amelyeket érdemes kihasználni. Ma már annyi különböző formája van a szabadidő eltöltésének, hogy a könyvtárba járás elsikkad mellettük. Szeretném megmutatni, hogy a könyvtárt is érdemes választani.

Szeifer Csaba

